

GYÁSZHÍR

*Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk,
hogy szeretett férjem, nagypapám,
dednagypapám, testvérünk,*

Kádár Pál

*életének 86., házasságának 66. évében,
2017. április 9-én, hosszan tartó,
súlyos betegségben elhunyt.*

*Drága halottunk földi hamvait
2017. április 20-án 14 órakor,
a református egyház szertartása
szerint, az Északi temetőben
helyezzük örök nyugalomra.*

A gyászoló család

A megszenvedett élet szépséggé nemesedett üzenetei Aki a bakancsos rajzórán felszikkasztotta a fiúk képzeletét

Egykor, amikor az éveim száma még csak töredéke volt a mostaninak, és mivel abban a korban éppen a példaképek lázas keresése uralta napjaimat, azt kívántam: „Szeretnék felnőni a tanáromhoz”. Mert Kádár tanár úr tanítóm volt Karcagon, a Zádor úti általános iskolában. Persze, akkor még úgy értettem ezt az óhajt, hogy szeretnék olyan szép szál, magas felnőtt lenni, mint ő. A régi kívánság ma is él bennem, csakhogy most nem a centikre gondolok, hanem egy „szeretnék méltó lenni egykori tanáromhoz” értelmezésre.

Kádár Pál rajzot tanított. Az egyik órán egy bakancsot kellett festenünk, s az én akvarelletem megdicsérte. De ezt úgy tette, hogy némi önbizalmat adott, s egyben fölkellette az érdeklődésemet a képzőművészet iránt. Lehet, hogy azóta figyelek a művészetekre? Talán akkor, azon a régi bakancsos rajzórán kezdett felszikkasztani bennem a vágy, hogy rögzítsem gondolataimat a művekről, művészekről.

Milyen tanár volt Kádár Pál? Emlékszem, idétlen kamaszok voltunk már, esetlenek, hangosak, akkor is röhögtünk, amikor nem kellett volna, mutált a hangunk, nagyokat mondtunk, és már kerülgettük a lányokat. Meglepetésünkre, az egyik biológiaórára nem a minket okító tanárnő, hanem Kádár tanár úr jött be. Mint kiderült, azért, mert némileg fel kellett világosítani némileg egy éretlen fiúosztályt. Ő jött, beszélt a fiúkról meg a lányokról, s hogy ezek bizonyos pontokon gyökeresen mások, és mindenféle tervük van egymással... Annyi empátiával, kedves komolysággal beszélt erről az akkor még fölöttébb kényesnek tartott témáról, hogy a kedvéért hajlandók voltunk úgy tenni, mintha most hallanánk először arról a katartikus társasjátékról, amit szerelemnek hívnak.

Aztán eltelt néhány évtized, a tanár úr más gimnáziumba került, engem pedig vetett a sors hol ide, hol oda, de a nyolcvanas évek derekán éppen a karcagi gimnázium ódon falai közé. Tanárnak. Kollégák lettünk. Kádár tanár úrból akkor Kádár Pali lett, időközben hozzá idősödtem, ő pedig hozzám fiatalodott.

Aztán engem ismét máshova vetett a sors, őt pedig egy súlyos betegség arra kárhoztatta, hogy újratanuljon élni. Sokan föladták volna. A legtöbben belekeseredtek volna abba, hogy ágyban vagy tolókcóban kell élniük. Hogy újra kell tanulniuk szinte mindent.

De Kádár Pál nem adta fel.

Nem bújt el a világ elől. A karcagi katolikus templom építésének századik évfordulóján, a Szent István mellszobor avatásán röppent fel a hír: a Tanár Úr elkezdett festeni. A legcsodálatosabb terápiát választotta, hogy megszépítse saját és környezete életét. Szinte kivirult. Aztán eljött az idő, s a közelmúltban bemutatta egykori iskolájában alkotásait.

A képeket nézve, a tanár úr sorsán töprengve ki-ki végiggondolhatta az ódon falak által szinte megidézett bölcsességnek, az ókori klasszikus szavainak igazát: sok van, mi csodálatos, de az embernél nincs csodálatosabb. Mindenki elmeditálhatott azon, hogy mit sugall számára Kádár Pál példája. Bevallom, engem életem egyik legnagyobb krízisének segített túljutni: amikor közölték velem a vizsgáloasztalon a félelmetes, sok esetben gyógyíthatatlan betegség nevét, a másodperc tört része alatt a poklok legmélyebb bugyráig zuhantam. Ám hamarosan, még ugyanazon a napon, eszembe villant Kádár Pál példája: ő nem adná fel. És miután akkor már régen úgy éreztem, hogy szeretnék felnőni egykori tanáromhoz, azaz szeretnék méltó lenni hozzá – én sem adtam fel.

Manapság mindenki könnyen, az életet élvezve, a földi örömeiket hajszolva akar élni, lazán, munka nélkül. Ám abból, hogy valaki naphosszat heverészik a napon, barnára sütteti magát, üdítőket kortyol, még nem született érték. A szenvedés szül értékeket. A megszenvedett élet. Az érték érték-voltát pedig az mutatja igazán, hogy nem a

szenvédést sugározza magából, hanem az élet gyönyörűsége, nagy igazságait, az ember nagyszerűségét, a természet gondoskodó szépségét, a Teremtő elnéző jóságát.

Kádár Pálnak a karcagi gimnáziumban, régi iskolájában kiállított képei nem egyszerűen csak műalkotások. Egy ember megszenvedett életének szépséggé nemesedett üzenetei ezek a világ felé, amit szépnek lát, ahol jó lenni, s amiből, hála Istennek, nem hajlandó kiszakadni. Reményt sugallnak ezek a képek. Többek között azt a reményt is, hogy Kádár tanár úrhoz és példájához rajtam kívül talán majd mások is szeretnének felnőni. Mert lehet, hogy a tolokocsijához le kell hajolnunk, de ha az emberhez fel akarunk érni, pipiskednünk kell.

1976: 300 éves a Gimnázium. Kádár Pali talán éppen a jövőbeni terveiről beszél...

